

Załącznik do Uchwały Nr .....
Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej
z dnia ..... 2018 roku

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA 2019 ROK**

Spis treści

I.	Wprowadzenie	3
II.	Działania podejmowane w mieście.....	4
III.	Realizator/współrealizatorzy i partnerzy Programu.	12
IV.	Adresaci Programu	13
V.	Cel Programu, zadania	13
VI.	Źródła i zasady finansowania zadań	19
VII.	Sprawozdanie	19

I. WPROWADZENIE

Zgodnie z zapisami art.1. ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 487, z późn. zm.) jednostki samorządu terytorialnego są zobowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy. Jednostki samorządu terytorialnego powinny popierać także tworzenie i rozwój organizacji społecznych, których celem jest krzewienie trzeźwości i abstynencji, oddziaływanie na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielanie pomocy ich rodzinom, jak również zapewniać warunki sprzyjające działaniom tych organizacji.

Art. 4¹ ww. ustawy stanowi, iż do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu. Zadania te zapisane są do realizacji w opracowywanych corocznie przez jednostki samorządu terytorialnego gminnych programach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, które obejmują m.in. takie zagadnienia jak:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
5. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

W myśl powyższego opracowany został dla Dąbrowy Górniczej na 2019 rok Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zawierający propozycje zadań służących rozwijaniu lokalnego systemu rozwiązywania problemów alkoholowych, o które wnosili jego współrealizatorzy, tj. jednostki organizacyjne miasta, wydziały Urzędu Miejskiego, organizacje pozarządowe, instytucje oraz inne uprawnione podmioty.

Program jest spójny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Dąbrowy Górniczej na lata 2016 – 2020 (Uchwała nr XIII/287/2015 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 16 grudnia 2015 r. wraz ze zmianami wprowadzonymi Uchwałą nr XXV/560/2017 r. Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 29 marca 2017 r.). Program uwzględnia także działania podejmowane w zakresie realizacji celu operacyjnego dotyczącego profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi określonego w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016– 2020.

Realizacja zadań Programu finansowana jest z dochodów gminy z tytułu wpływu z opłat pobieranych za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Zgodnie z art. 18² pkt 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z wymienionych środków finansowana jest również realizacja gminnego programu przeciwdziałania narkomanii oraz zadań związanych z prowadzeniem placówek wsparcia dziennego, o których mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Projekt Programu został poddany konsultacjom społecznym z organizacjami pozarządowymi, działającymi na rzecz problematyki uzależnień na terenie miasta oraz z mieszkańcami Dąbrowy Górniczej. Program uzyskał ponadto pozytywną opinię Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Koordynatorem i realizatorem części zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 rok jest Urząd Miejski w Dąbrowie Górniczej – Wydział Zdrowia, Polityki Społecznej i Aktywizacji Zawodowej.

II. DZIAŁANIA PODEJMOWANE W MIEŚCIE

1. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W Dąbrowie Górniczej funkcjonuje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z siedzibą w Urzędzie Miejskim, pok. nr 13, która w ramach swojej działalności:

- podejmuje czynności zmierzające do orzekania o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
- uczestniczy w posiedzeniach roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego dotyczących podejmowania działań w ramach procedury „Niebieskie Karty” związanej z podejrzeniem przemocy w rodzinie,
- kieruje wnioski do Sądu Rejonowego w sprawie zastosowania wobec osób uzależnionych od alkoholu zobowiązania do leczenia odwykowego,
- wydaje opinie o zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałami Rady Miejskiej,
- prowadzi działania kontrolne, dotyczące przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz podejmuje na uzasadnione wnioski interwencje związane z naruszeniem zakazu reklamy i promocji napojów alkoholowych z wyjątkiem piwa,
- inicjuje działania w zakresie określonym Gminnym Programem.

Do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych składane są wnioski o objęcie leczeniem odwykowym osób nadużywających alkoholu:

Liczba złożonych wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Kobiety	Mężczyźni Razem	Razem
2013 (stan na 31.12)	32	133	155
2014 (stan na 31.12)	36	144	180
2015 (stan na 31.12)	15	115	130
2016 (stan na 31.12)	66	216	282
2017 (stan na 31.12)	68	174	242
2018 (stan na 30.06)	13	60	73

* Do Sądu Rejonowego Gminna Komisja złożyła w 2013 r. - 138, a w 2014 r. – 140, w 2015 r. – 130, w 2016 r. – 161, w 2017 r. – 142, w 2018 r. – w I półroczu - 62 wnioski o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osób uzależnionych.

* Do biegłych sądowych przekazano zlecenia wykonania opinii psychiatryczno-psychologicznych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu – 194 (stan na 31.12.2016), - 160 (stan na 31.12.2017), 82 - (stan na 30.06.2018 r.).

* Komisja przeprowadziła 78 (stan na 31.12.2016), 133 (stan na 31.12.2017), 80 (stan na 30.06.2018) wizji lokalnych dotyczących wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

* Członkowie Komisji uczestniczyli w 617 (stan na 31.12.2016), 617 (stan na 31.12.2017), 284 (stan na 30.06.2018 r.) grupach roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego, dotyczącego procedury „Niebieskie Karty”.

* W ramach grup roboczych, w skład których wchodził członkowie gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych udzielono w 2016 roku pomocy 141 rodzinom, w 2017 roku 147 rodzinom, w 2018 r. w I półroczu 2018 r. – 55 rodzinom.

Ponadto, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2017 r.:

* odbyła 56 posiedzeń, podczas których przeprowadziła rozmowy motywujące z 838 osobami uzależnionymi od alkoholu i 204 członkami rodzin,

* współpracowała z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej – Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w realizacji projektu „Ramię w ramię damy radę” w ramach programu Ośłonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” poprzez kierowanie klientów Komisji do udziału w grupach wsparcia,

* uczestniczyła w edycji projektu „Centrum Pomocy Rodzinie Caritas” poprzez udzielanie informacji klientom Komisji o bezpłatnej pomocy prawnej i psychologicznej osobom dotkniętym problemem alkoholowym,

* uczestniczyła w kampanii społecznej Stowarzyszenia Diakonia Ruchu Światło-Życie pn. „Masz wpływ – wybierz marzenia nie ryzyko” adresowanej do sprzedawców napojów alkoholowych nt. zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia. W ramach kampanii członkowie zespołu kontrolnego Komisji przekazywali sprzedawcom pakiety materiałów edukacyjnych,

* współpracowała z Komendą Miejską Policji, Sądem Rejonowym - Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonującym Orzeczenia w Sprawach Karnych, Prokuraturą Rejonową, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej - Zespołem Interdyscyplinarnym, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej.

2. Punkt Konsultacyjno – Informacyjny

W Dąbrowie Górniczej przy ul. Adamieckiego 13 ma swoją siedzibę Punkt Konsultacyjno – Informacyjny, którego działalność koordynowana jest przez Wydział Zdrowia, Polityki Społecznej i Aktywizacji Zawodowej. W Punkcie udzielana jest przez specjalistów terapii uzależnień profesjonalna, bezpłatna pomoc osobom uzależnionym od alkoholu, zagrożonym uzależnieniem i członkom ich rodzin. Zatrudnieni konsultanci prowadzą szereg działań wobec osób zgłaszających się do Punktu, celem:

- rozpoznania problemu zgłaszanego przez klienta;
- motywowania osób uzależnionych lub zagrożonych uzależnieniem i członków ich rodzin do podjęcia wsparcia psychoterapeutycznego i leczenia specjalistycznego;
- udzielania wsparcia osobom uzależnionym po zakończeniu leczenia odwykowego;
- udzielania pomocy młodzieży upijającej się oraz ich rodzicom.

W ciągu ostatnich lat z tego typu wsparcia skorzystało: w 2013 r. – 726 osób, 2014 r. – 947 osób, 2015 r. – 990 osób, 2016 r. – 650, 2017 r. – 435, w 2018 r. w I półroczu – 91 osób dotkniętych lub zagrożonych problemem alkoholowym.

3. Klub Integracji Społecznej

W strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej przy Al. Piłsudskiego 2 funkcjonuje Klub Integracji Społecznej, którego celem jest udzielanie pomocy osobom, rodzinom w odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych oraz podnoszeniu kwalifikacji zawodowych.

Według danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, iż:

a) w 2016 r.:

- w zajęciach prowadzonych przez Klub Integracji Społecznej uczestniczyły 332 osoby, w tym 105 osób uzależnionych od alkoholu,
- z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny pomocą objęto 167 dąbrowskich rodzin.

b) w 2017 r.:

- w zajęciach prowadzonych przez Klub Integracji Społecznej uczestniczyły 323 osoby, w tym 108 osób uzależnionych od alkoholu,
- z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny pomocą objęto 109 dąbrowskich rodzin.

4. Projekty profilaktyczne realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

W ramach realizacji zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zrealizował:

- w 2016 roku 12 projektów profilaktycznych, skierowanych m.in. do osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu nadużywania alkoholu, do osób bezrobotnych zagrożonych problemem uzależnienia od alkoholu, do kobiet doświadczających przemocy oraz do osób stosujących przemoc w rodzinie, do rodziców i dzieci z klas I i II gimnazjów, a także do pracowników socjalnych i koordynatorów MOPS oraz innych osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W okresie od stycznia do grudnia w projektach uczestniczyły łącznie 2242 osoby.
- w 2017 roku 14 projektów profilaktycznych, skierowanych m.in. do osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu nadużywania alkoholu, do osób bezrobotnych zagrożonych problemem uzależnienia od alkoholu, do kobiet doświadczających przemocy oraz do osób stosujących przemoc w rodzinie, a także do osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W okresie od stycznia do grudnia w projektach uczestniczyło łącznie 901 osób.

5. Miejski Telefon Zaufania

W strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej od 2012 roku działa Miejski Telefon Zaufania, który czynny jest codziennie w godz. od 19.00 do 22.00. Dyżurujący konsultanci udzielają wsparcia osobom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych, wynikających w szczególności z problemów alkoholowych, przemocy w rodzinie, narkomanii i innych uzależnień.

W 2016 r. udzielono wsparcia 150 osobom, w 2017 r. - 181 osobom, w I półroczu 2018 r. – 124 osobom.

6. Działania na rzecz abstynentów

Jednym z kluczowych partnerów w realizacji zadań Programu, działającym w szczególności na rzecz osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin jest Dąbrowskie **Stowarzyszenie Abstynentów „Klub Blok”**, z siedzibą przy ul. Adamieckiego 13, które swoją działalność rozpoczęło w 1981 r.

Stowarzyszenie realizuje zadania z zakresu organizowania i rozwijania różnych form uczestnictwa osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, hazardu i ich rodzin w życiu społeczności lokalnej (wsparcie środowiska abstynenckiego, indywidualne oraz grupowe samokształcenie) oraz prowadzi programy na rzecz propagowania trzeźwości przez organizacje abstynenckie.

W ramach swojej działalności DSA „Klub Blok” organizuje: spotkania grup samopomocowych Anonimowych Alkoholików (AA) i Grup Rodzinnych (Al-Anon), spotkania, na których klubowicze świętują rocznice abstynenckie, wyjazdowe obozy i rajdy terapeutyczne, warsztaty terapeutyczne dla dzieci, pikniki rodzinne i imprezy okolicznościowe, a także prowadzi klubowy telefonie zaufania, w którym dyżurują wolontariusze. Klub czynny jest codziennie od poniedziałku do niedzieli.

Z oferty Klubu rocznie korzysta około 5 tysięcy osób (uzależnionych i współuzależnionych oraz sympatyków Klubu).

Od kilkunastu lat Miasto współpracuje z Trzeźwościowym Stowarzyszeniem Kulturalno-Turystycznym z Katowic przy współorganizowaniu **„Ogólnopolskiego Przeglądu Abstynenckiej Twórczości Artystycznej**, który odbywa się corocznie w miejscowości Olsztyn k/Częstochowy.

W Przeglądzie uczestniczą aktywnie mieszkańcy naszego miasta, będący członkami i sympatykami Dąbrowskiego Stowarzyszenia Abstynentów „Klub Blok”.

Przegląd jest imprezą cykliczną, posiada swoją tradycję i organizowany jest przy współudziale zaprzyjaźnionych grup i stowarzyszeń abstynenckich oraz sympatyków ruchu trzeźwościowego z terenu całej Polski. Przedsięwzięcie to corocznie obejmuje honorowym patronatem Prezydent Miasta Dąbrowy Górniczej.

7. Udzielanie wsparcia w zakresie porad prawnych

Od kilku już lat Miasto ogłasza otwarte konkursy ofert na dotacje z budżetu Gminy Dąbrowa Górnicza na realizatora zadania z zakresu przeciwdziałania patologiom społecznym i profilaktyki uzależnień pn.: „Udzielanie porad prawnych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii”. Beneficjentami zadania są osoby uzależnione i zagrożone uzależnieniem oraz ich rodziny. W ramach zadania prawnicy udzielają bezpłatnych porad prawnych. Organizacją realizującą to zadanie była przez ostatnie dwa lata Fundacja „Godne Życie” z siedzibą przy ul. Św. Antoniego 107.

W ramach projektu funkcjonowały trzy punkty poradnictwa prawnego zlokalizowane:

- w siedzibie Domu Harcerza, ul. Królowej Jadwigi 8,
  - w Miejskiej Bibliotece Publicznej, ul. Kościuszki 25
- oraz w Centrum Handlowym „Pogoria”, ul. Sobieskiego 6.

W 2016 r. prawnicy udzielili 500 porad, natomiast w 2017 r. 290.

8. Profilaktyka dla osób niepełnosprawnych

W 2017 r. wychodząc naprzeciw osobom z niepełnosprawnością, dotkniętym problemem uzależnień od alkoholu i środków psychoaktywnych, Miasto ogłosiło konkurs ofert na zadania publiczne pn. program profilaktyki uzależnień od alkoholu i środków psychoaktywnych. W wyniku rozstrzygnięcia konkursu realizatorem zadania zostało Stowarzyszenie KROKUS z siedzibą w Dąbrowie Górniczej, ul. Tysiąclecia 6/277, które prowadziło w Klubie Integracyjno-Terapeutycznym dla Osób Niepełnosprawnych „Żyjemy wśród Was” zlokalizowanym przy ul. Piłsudskiego 36/627C program profilaktyczny pn. „Profilaktyka z Krokusem”. Celem było promowanie trzeźwego stylu życia poprzez podniesienie wśród osób z niepełnosprawnością i ich rodzin poziomu wiedzy nt. zagrożeń i konsekwencji wynikających z używania alkoholu i innych środków psychoaktywnych. W ramach programu zajęcia warsztatowe z uczestnikami prowadzili terapeuci uzależnień. Działania skierowane były do grupy 30 osób niepełnosprawnych powyżej osiemnastego roku życia oraz ich rodzin/opiekunów prawnych.

9. Profilaktyka dla osób bezdomnych

W trosce o osoby bezdomne uzależnione od alkoholu i innych środków psychoaktywnych Miasto ogłosiło konkurs ofert na zadanie publiczne pn. program profilaktyki uzależnień od alkoholu i środków psychoaktywnych dla osób bezdomnych z Dąbrowy Górniczej. W wyniku rozstrzygnięcia konkursu środki finansowe na realizację tego zadania zostały przyznane Caritas Diecezji Sosnowieckiej z siedzibą w Sosnowcu, ul. Korczaka 5. Caritas realizował wymienione zadanie poprzez prowadzenie programu profilaktycznego dla wszystkich bezdomnych z terenu miasta, w Schronisku dla Bezdomnych przy ul. Al. Zwycięstwa 6. Program opierał się na indywidualnych i grupowych spotkaniach z osobami bezdomnymi i zagrożonymi bezdomnością, podczas których podejmowano próby motywowania do walki z nałogami.

W okresie realizacji, tj. od marca do grudnia 2017 r. w zajęciach prowadzonych przez Caritas uczestniczyło 121 osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością.

10. Centrum Integracji Społecznej

Na terenie Dąbrowy Górniczej przy ul. Wapiennej 17 działa Centrum Integracji Społecznej, prowadzone Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne z siedzibą w Kluczach, które wspiera osoby długotrwale bezrobotne, borykające się m.in. z uzależnieniem od alkoholu i innych środków psychoaktywnych. Stowarzyszenie otrzymuje od Miasta wsparcie w formie dotacji na działalność CIS. W organizowanych w Centrum zajęciach z zakresu profilaktyki uzależnień w 2017 r. uczestniczyło 17 osób.

11. Leczenie odwykowe

Mieszkańcy Dąbrowy Górniczej mają zapewnioną dostępność do świadczeń zdrowotnych w obszarze leczenia uzależnienia od alkoholu, tj. leczenia odwykowego. W mieście funkcjonują dwa ośrodki leczenia uzależnień, do których pacjenci przyjmowani są na bieżąco:

Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia, będąca w strukturach NS ZOZ Przychodnia „Merkury” Sp. z o. o, ul. Adamieckiego 13. Poradnia udziela świadczeń zdrowotnych w ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia dla osób uzależnionych od alkoholu w ramach prowadzonego programu podstawowego, terapii pogłębionej dla osób po podstawowej terapii uzależnień, a także dla osób współuzależnionych w ramach prowadzonych grup psychoedukacyjno - rozwojowych dla żon i matek alkoholików, terapii indywidualnej dla współuzależnionych – etap podstawowy i pogłębiony. Świadczenia udzielane są przez lekarza psychiatrę, specjalistę psychoterapii uzależnień, psychologa klinicznego i instruktora terapii uzależnień.

W Poradni leczono w 2016 r. - 5056 pacjentów, natomiast w 2017 r. - 5411 pacjentów.

Fundacja „Droga” – Centrum Zdrowia Psychicznego z siedzibą przy ul. Al. J. Piłsudskiego 92/56. Ośrodek udziela świadczeń zdrowotnych finansowanych z kontraktu Narodowego Funduszu Zdrowia w ramach: Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia, Poradni Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych i Oddziału Dziennego Terapii Uzależnienia od Alkoholu. Świadczenia udzielane są przez lekarza psychiatrę, specjalistę terapii uzależnień i psychologa. Na terenie ośrodka działa także grupa Anonimowych Alkoholików.

W ośrodku leczono w 2016 r. - 1037 pacjentów, a w 2017 r. - 1241.

Równie ważnym podmiotem prowadzącym działalność leczniczą w obszarze leczenia uzależnienia od alkoholu jest Zagłębiowskie Centrum Onkologii - Szpital Specjalistyczny im. Sz. Starkiewicza – Oddział Psychiatryczny z siedzibą przy ul. Krasińskiego 43, do którego przyjmowani są pacjenci z rozpoznaniem zaburzeń zachowania spowodowanych używaniem alkoholu jak również psychoz alkoholowych i ostrych zespołów abstynencyjnych oraz innych zaburzeń wynikających z uzależnienia od alkoholu. W 2017 r. w Oddziale Psychiatrycznym leczono 218 osób z rozpoznaniem ww. zaburzeń.

12. Przedsięwzięcia realizowane przez Policję i Straż Miejską

Należy zwrócić uwagę również na działalność dąbrowskich służb mundurowych – Policji i Straży Miejskiej, które realizują w mieście szereg przedsięwzięć na rzecz profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi. W 2017 r. Straż Miejska interweniowała 726 razy wobec 1301 osób spożywających alkohol w miejscach publicznych zabronionych przepisami ustawy. 508 osób zostało dowiezionych do wytrzeźwienia do Izby Wytrzeźwień w Sosnowcu, gdzie osoby dowiezione informowane są o szkodliwości spożywania alkoholu oraz motywowane do podjęcia leczenia odwykowego.

Policjanci Komendy Miejskiej Policji w 2017 r. przeprowadzili 603 interwencje i nałożyli 4682 mandaty karne wobec osób spożywających alkohol w miejscu publicznym. 1097 osób zostało dowiezionych do wytrzeźwienia do Izby Wytrzeźwień w Sosnowcu gdzie osoby dowiezione

informowane są o szkodliwości spożywania alkoholu oraz motywowane do podjęcia leczenia odwykowego (art. 39 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).

Policjanci podejmowali także szereg działań propagujących trzeźwość i bezpieczeństwo na drogach, przeprowadzili łącznie 229 spotkań /zajęć edukacyjno-profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych oraz uczestniczyli w realizacji 4 projektów socjalnych, skierowanych do osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym m.in. z powodu nadużywania alkoholu.

13. Działalność profilaktyczna na rzecz dzieci i młodzieży

W działalność profilaktyczną na rzecz dzieci i młodzieży zaangażowane są lokalne stowarzyszenia i organizacje pozarządowe.

Dąbrowska Fundacja „Godne Życie”, Stowarzyszenie „Dar Serca” i Polskie Towarzystwo Kulturalne prowadziły w 2017 roku **placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej**, które miały siedziby kolejno: w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 2 przy ul. Prusa 3, w budynku Warsztatów Terapii Zajęciowej przy ul. Św. Antoniego 107, w Domu Harcerza przy ul. Królowej Jadwigi 8, w Szkole Podstawowej nr 20 przy ul. Adamieckiego 12 i w V Liceum Ogólnokształcącym przy ul. Czapińskiego 8. Na terenie miasta funkcjonowała również prowadzona przez Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Dzieci i Młodzieży „Małolat” **placówka wsparcia dziennego w formie specjalistycznej** przy ul. Al. Zwycięstwa 79.

Placówki wsparcia dziennego to niezwykle ważny element systemu wspierania rodziny mającej trudność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Placówki zapewniają wychowankom wszechstronne wsparcie: począwszy od potrzeb podstawowych, jak opieka, bezpieczeństwo, wyżywienie, poprzez działania profilaktyczne dot. uzależnień, przemocy, pomoc w nauce, wsparcie emocjonalne w sytuacjach trudnych, aż po ciekawe zajęcia rozwojowe i profilaktyczne. Ma to szczególne znaczenie w przypadku dzieci z rodzin z problemami.

Placówki wsparcia dziennego działają w mieście od wielu lat. W 2016 r. wsparciem objęto 210 dzieci, natomiast w 2017 r. wsparciem objęto 226 dzieci.

Corocznie w dąbrowskich szkołach podstawowych i gimnazjach prowadzone są **w ramach zajęć pozalekcyjnych programy z zakresu profilaktyki uzależnień**. Programy oparte na podstawie przeprowadzonych szkolnych diagnoz opracowują nauczyciele, pedagodzy i wychowawcy świetlic z tychże szkół. Zajęcia kierowane są do uczniów pochodzących przede wszystkim z rodzin dysfunkcyjnych wymagających wsparcia i pomocy. W 2016 r. programy prowadzone były w 20 placówkach oświatowych, uczestniczyło w nich 705 uczniów, natomiast w 2017 r. zajęcia odbyły się w 18 placówkach i uczestniczyło w nich 591 uczniów.

Ponadto w 3 placówkach oświatowych zrealizowano program profilaktyczny pn. **„Program Przeciwdziałania Przyjmowaniu Substancji Uzależniających przez Uczniów Unplugged”**, adresowany do uczniów w wieku 12-14 lat oraz ich rodziców i nauczycieli. Program powstał w ramach międzynarodowego projektu EU-Drug Abuse Prevention, finansowanego ze środków Unii Europejskiej i jest rekomendowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji i Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii. Celem programu jest ograniczenie inicjacji używania substancji psychoaktywnych (alkoholu, papierosów, narkotyków), a także opóźnianie przejścia od fazy eksperymentalnego ich używania do fazy używania problemowego. W programie uczestniczyło 188 uczniów i 42 nauczycieli.

W ramach zadań z zakresu profilaktyki uniwersalnej przedszkolakom i dzieciom z najmłodszych klas szkół podstawowych od kilku lat prezentowane są **interaktywne teatryki edukacyjno-profilaktyczne**, poruszające tematykę promocji zdrowego stylu życia, pierwszych możliwych kontaktów z używkami, bezpiecznych zachowań w domu i na placach zabaw, agresji wśród dzieci, przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy. Rocznie odbiorcami teatryków jest ok. 3000 najmłodszych widzów (w 2016 r. teatryki wystawiono w 25 placówkach oświatowych, w 2017 r. w 28).

Wspólnie z placówkami oświatowymi, prowadzonymi przez Miasto w okresie ferii zimowych i wakacji letnich organizowane są bezpłatne **półkolonie dla dzieci i młodzieży** ze szkół podstawowych.

Rekrutacji podlegają w pierwszej kolejności uczniowie pochodzący z rodzin zagrożonych problemem alkoholowym lub innymi uzależnieniami oraz z rodzin o trudnej sytuacji materialnej i życiowej.

W ramach zajęć półkolonijnych odbywają się:

- prelekcje, wykłady nt. przeciwdziałania przemocy,
- projekcje filmów dot. dopalaczy, stosowania używek, spożywania alkoholu,
- zajęcia plastyczne o tematyce profilaktycznej,
- zajęcia edukacyjne nt. świadomego korzystania z Internetu (cyberprzemoc),
- rozmowy i dyskusje profilaktyczne,
- zajęcia twórcze,
- konkursy interdyscyplinarne,
- turnieje wiedzy o uzależnieniach.

W 2016 roku w okresie ferii zimowych zorganizowano wypoczynek w 11 placówkach oświatowych, w których uczestniczyło 577 uczniów, natomiast w okresie wakacji letnich półkolonie zorganizowano w 19 placówkach oświatowych dla 1359 uczniów.

W 2017 roku w okresie ferii zimowych zorganizowano wypoczynek w 11 placówkach oświatowych, w których uczestniczyło 597 uczniów, natomiast w okresie wakacji letnich półkolonie zorganizowano w 18 placówkach oświatowych dla 1292 uczniów.

Nowym zadaniem profilaktycznym, rozpoczętym w 2017 r. i kontynuowanym w 2018 r. we współpracy z Zespołem Szkół Ogólnokształcących nr 2 jest projekt pn.: „Zapobiegam – reaguję – w mundurze siła”. Projekt obejmuje zintegrowane działania profilaktyczne z zakresu profilaktyki uzależnień, promocji zdrowia i zachowań problemowych/ryzykownych i skierowany jest do całej społeczności szkolnej ZSO nr 2 oraz do mieszkańców miasta. W ramach projektu odbywają się m.in. prelekcje ze specjalistami ds. nieletnich, warsztaty z zakresu profilaktyki uzależnień, turnieje wiedzy i kampanie profilaktyczne, a także akcje informacyjne w środowisku lokalnym.

Jednym z elementów projektu jest zorganizowanie w okresie wakacji letnich wyjazdowego obozu survivalowego profilaktyczno-integracyjnego w ośrodku obozowo-biwakowym hufca ZHP Ruda Śląska w Kuźnicy Brzeźnickiej dla uczniów klas mundurowych. W 2017 r. w obozie uczestniczyło 32 uczniów z klasy mundurowej o profilu policyjnym, natomiast w 2018 r. 59 uczniów z klasy mundurowej o profilu policyjnym i profilu wojskowym.

Uczniowie dąbrowskich szkół aktywnie uczestniczyli w **kampaniach edukacyjno-profilaktycznych**, np. tj. kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Narkotyki – to mnie nie kręci!”, „Przemoc boli”, „Pijani kierowcy i bezpieczeństwo na drodze”. W celu realizacji tych przedsięwzięć uczestnicy otrzymali pakiety materiałów edukacyjnych, o treściach dotyczących przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i przemocy, które omawiane i przerabiane były z pomocą nauczycieli w poszczególnych placówkach oświatowych.

14. Inne działania

Poza wymienionymi działaniami profilaktycznymi, skierowanymi do uczniów w 3 placówkach oświatowych realizowane były programy pn. „**Szkoła dla Rodziców**”. Autorami i jednocześnie realizatorami tych projektów byli nauczyciele z danych szkół, natomiast adresatami byli rodzice/opiekunowie prawni uczniów, którzy zaobserwowali u swoich dzieci niepokojące zachowania mogące wskazywać na podejmowanie prób eksperymentowania z alkoholem, dopalaczami, paleniem papierosów, a także uzależnienia behawioralne: fonoholizm, uzależnienie od komputera i internetu. Celem programów było pogłębianie świadomości rodziców, dotyczącej przyczyn uzależnień oraz zagrożeń z nich wynikających, a także zdobycie umiejętności zapobiegania uzależnieniom u swoich dzieci i radzenia sobie z nimi.

Do lokalnych projektów profilaktycznych z zakresu edukacji publicznej należy zaliczyć plenerowe festyny rodzinne o charakterze edukacyjno-rekreacyjnym, odbywające się pn. „**Dąbrowa Górnicza mówi NIE uzależnieniom**”, które corocznie organizowane są w poszczególnych dzielnicach miasta. Celem imprez jest zachęcanie społeczności lokalnej, w tym przede wszystkim dzieci i młodzieży, do alternatywnego wobec uzależnień sposobu spędzania wolnego czasu i wypoczynku oraz budowanie w mieście klimatu przyjaznego profilaktyce. W 2017 r. imprezy zorganizowane zostały przy współpracy z radami dzielnic: Strzemieszyce Małe, Ujejsce, Trzebieszawice, Antoniów, Łosień, Tucznawa i Strzemieszyce Wielkie.

Działania wynikające z nowelizacji przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

W 2017 r. obowiązywała uchwała nr XIX/345/12 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 5 września 2012 r. w sprawie zasad usytuowania na terenie miasta miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych i ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży, limit punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) wynosił 270, a w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne) wynosił 175.

W dniu 9 marca 2018 r. weszła w życie nowelizacja przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, która m.in. nałożyła na gminy obowiązek podjęcia uchwał w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy, a także ustalenia zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

W związku z powyższym Rada Miejska w Dąbrowie Górniczej dnia 20 czerwca 2018 r. podjęła Uchwałę nr XLI/838/2018 w sprawie zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych i Uchwałę nr XLI/839/2018 w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie miasta Dąbrowa Górnicza. Rada Miejska w Dąbrowie Górniczej ustaliła na terenie miasta następujące liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży:

- a) 230 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo,
- b) 230 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa),
- c) 230 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 18% zawartości alkoholu

oraz ustaliła następujące liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży:

- a) 120 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo,
- b) 80 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa),
- c) 80 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 18% zawartości alkoholu.

III. REALIZATOR/WSPÓLREALIZATORZY I PARTNERZY Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Jednostką koordynującą i realizującą Program jest Urząd Miejski – Wydział Zdrowia, Polityki Społecznej i Aktywizacji Zawodowej, natomiast współrealizatorami i partnerami w zakresie działań wynikających z Programu są:

1. NS ZOZ Przychodnia „Merkury” sp. z o.o., Dąbrowa Górnicza, ul. Adamieckiego 13
Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia,
2. Fundacja „Droga” – Centrum Zdrowia Psychicznego, Dąbrowa Górnicza,
Al. J. Piłsudskiego 92/56,
3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Dąbrowa Górnicza, Al. J. Piłsudskiego 2 oraz
Zespół Interdyscyplinarny,
4. Komenda Miejska Policji, Dąbrowa Górnicza, Al. J. Piłsudskiego 11,
5. Straż Miejska, Dąbrowa Górnicza, ul. Graniczna 21,
6. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, Będzin, ul. Kościuszki 58,
7. Sąd Rejonowy, Dąbrowa Górnicza, ul. Graniczna 23 - I i II Zespół Kuratorskiej Służby
Sądowej,
8. Prokuratura Rejonowa, Dąbrowa Górnicza, ul. Graniczna 23,
9. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Dąbrowa Górnicza, ul. 3-go Maja 22,
10. Zagłębiowskie Centrum Onkologii Szpital Specjalistyczny im. Sz. Starkiewicza, Dąbrowa
Górnicza, ul. Szpitalna 13,
11. Placówki oświatowe
12. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Dąbrowa Górnicza,
ul. Graniczna 21,
13. Izba Wyrzeźwień, Sosnowiec, ul. Piotrkowska 23,
14. Urząd Miejski/wydziały
15. Organizacje pozarządowe, podmioty i instytucje działające na rzecz rozwiązywania
problemów alkoholowych, m.in.:
  - Fundacja na Rzecz Zdrowia Psychicznego i Aktywności Społecznej „Przystań”, Dąbrowa
Górnicza, Al. Piłsudskiego 92/170,
  - Dąbrowskie Stowarzyszenie Abstynentów „Klub Blok”, Dąbrowa Górnicza,
ul. Adamieckiego 13,
  - Stowarzyszenie „Dar Serca”, Dąbrowa Górnicza, ul. Laski 107,
  - Fundacja „Godne Życie”, Dąbrowa Górnicza, ul. Św. Antoniego 107,
  - Polskie Towarzystwo Kulturalne, Katowice, ul. Francuska 102/4,
  - Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Dzieci i Młodzieży „Małolat”, Dąbrowa Górnicza,
ul. Al. Zwycięstwa 79
  - Stowarzyszenie KROKUS, Dąbrowa Górnicza, ul. Tysiąclecia 6/277,
  - Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne, Klucze, ul. Bolesławska 23,
  - Caritas Diecezji Sosnowieckiej, Sosnowiec, ul. Korczaka 5

IV. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu są mieszkańcy Dąbrowy Górniczej, w szczególności:

- osoby i rodziny z problemem alkoholowym,
- osoby uzależnione od alkoholu i współuzależnione,
- dzieci i młodzież, w tym m.in. z grup podwyższonego ryzyka, ze środowisk zagrożonych z powodu dysfunkcji lub sytuacji społeczno-psychologicznej, a także ich rodzice,
- osoby zajmujące się zapobieganiem występowania problemów alkoholowych i pomocą osobom i rodzinom z problemem alkoholowym oraz osobom i rodzinom z problemem przemocy,
- osoby doświadczające przemocy oraz osoby stosujące przemoc w rodzinach z problemem alkoholowym,
- osoby dorosłe z grup ryzyka (np. mające doświadczenie wykonywania czynności zawodowych pod wpływem alkoholu oraz uczestnicy ruchu drogowego – zwłaszcza mający doświadczenie prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu),
- środowiska abstynenckie,
- podmioty publiczne, społeczne i prywatne działające w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

V. CEL PROGRAMU, ZADANIA

Celem Programu jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych środków psychoaktywnych.

Cel Programu realizowany będzie poprzez prowadzenie zadań polegających na podnoszeniu poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców nt. używania alkoholu i innych środków psychoaktywnych, podejmowaniu działań zmierzających do zmiany struktury spożycia napojów alkoholowych oraz prowadzeniu skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych przy wykorzystaniu zasobów instytucjonalnych miasta.

Zadanie 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, spożywających alkohol ryzykownie lub szkodliwie, osób zagrożonych inną formą uzależnienia oraz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Sposób realizacji	Mierniki
1. Wspieranie działań placówek leczenia uzależnień poprzez m.in.: a) umożliwienie realizacji programów psychoterapeutycznych w ramach działalności ponadpodstawowej placówek, uzupełniających ofertę świadczeń zdrowotnych NFZ, b) umożliwienie personelowi terapeutycznemu placówek udziału w szkoleniach specjalistycznych, wpływających na podniesienie kwalifikacji zawodowych, c) doposażanie w prenumeratę czasopism specjalistycznych oraz literaturę fachową, tematyczne broszury, ulotki, plakaty dla personelu terapeutycznego i pacjentów	- liczba osób uczestniczących w programach - liczba terapeutów uczestniczących w szkoleniach specjalistycznych - liczba, rodzaj przekazanych materiałów

Zadanie 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie z uwzględnieniem przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Sposoby realizacji	Mierniki
1. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych: a) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, b) kierowanie na badanie przez biegłych sądowych osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizują małoletnich, uchylają się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny, c) kierowanie do sądu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osób uzależnionych od alkoholu, d) uczestniczenie w posiedzeniach grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego, dotyczących podejmowania działań w ramach procedury „Niebieskie Karty” związanej z przemocą w rodzinie, e) przeprowadzanie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. 2. Współpraca z organizacjami pozarządowymi, instytucjami i podmiotami, których cele statutowe lub przedmiot działalności dotyczą profilaktyki uzależnień w zakresie organizowania i rozwijania różnych form uczestnictwa osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin w życiu społeczności lokalnej. 3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i podmiotami zajmującymi się aktywizacją środowisk lokalnych na rzecz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin poprzez realizację nw. zadań publicznych, na które zostaną ogłoszone konkursy ofert: a) udzielanie porad prawnych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych	- liczba osób skierowanych na leczenie - liczba osób skierowanych do biegłych - liczba wniosków skierowanych do sądu - liczba posiedzeń grup roboczych - liczba przeprowadzonych oględzin punktów sprzedaży napojów alkoholowych - liczba projektów, akcji i działań profilaktycznych - liczba uczestników projektów, akcji i działań profilaktycznych - liczba osób, którym udzielono porad prawnych

i przeciwdziałania narkomanii, b) prowadzenie placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczej dla dzieci i młodzieży w czterech dzielnicach miasta: Centrum, Gołonóg, Ząbkowice, Mydlice, c) prowadzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w formie specjalistycznej.	- liczba placówek wsparcia dziennego - liczba dzieci objętych wsparciem
4. Współpraca z placówkami oświatowymi prowadzonymi przez Miasto w zakresie organizowania dla dzieci i młodzieży w okresie wakacji letnich i ferii zimowych półkolonii z elementami programów profilaktycznych .	- liczba dzieci objętych wsparciem - liczba placówek oświatowych - liczba dzieci uczestniczących w półkoloniach
5. Współpraca z placówkami oświatowymi w zakresie organizowania dla nauczycieli ze wszystkich typów szkół szkoleń specjalistycznych, warsztatów, wykładów i innych form zajęć, służących zwiększeniu kompetencji w zakresie przeciwdziałania patologiom społecznym.	- liczba nauczycieli biorących udział w zajęciach
6. Prowadzenie programów/projektów profilaktyki przemocy i programów rozwijających umiejętności wychowawcze oraz pozytywne relacje rodzinne.	- liczba uczestników programów/projektów
7. Wspieranie podmiotów prowadzących działania mające na celu przeciwdziałanie marginalizacji społecznej osób z problemem alkoholowym: samotnych, doświadczających przemocy, osób z niepełnosprawnością.	- liczba podjętych działań - liczba uczestników działań
8. Prowadzenie zorganizowanych form pomocy psychologicznej dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych problemem alkoholowym oraz dla ich rodziców/opiekunów prawnych.	- liczba dzieci objętych pomocą - liczba rodziców
9. Udzielanie wsparcia osobom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych wynikających m.in. z problemów alkoholowych, narkomanii i innych uzależnień poprzez prowadzenie działań związanych z funkcjonowaniem Miejskiego Telefonu Zaufania.	- liczba osób, które skorzystały z pomocy konsultantów MTZ

Zadanie 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Sposoby realizacji	Mierniki
1. Wspieranie placówek oświatowych przy organizacji różnorodnych projektów, inicjatyw i przedsięwzięć profilaktycznych poprzez m.in.: a) prezentowanie dzieciom i młodzieży różnych form artystycznych z przekazem profilaktyczno-edukacyjnym (spektakle teatralne, filmy, wystawy, itp.), b) udzielanie wsparcia uczniom w tworzeniu projektów profilaktycznych, skierowanych do grup rówieśniczych, społeczności lokalnej, itp., c) wdrażanie programów rekomendowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Instytut Psychiatrii i Neurologii). 2. Organizowanie dla dzieci i młodzieży, w szczególności z tzw. grup ryzyka, w szkołach i placówkach oświatowych pozalekcyjnych zajęć o charakterze profilaktyczno – artystyczno - sportowym. 3. Prowadzenie we wszystkich typach szkół, w tym w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej, zajęć/warsztatów profilaktycznych z obszaru wczesnej profilaktyki problemowej z zakresu alkoholizmu, przemocy domowej i innych uzależnień. 4. Organizowanie dla przedstawicieli placówek pracujących z dziećmi szkoleń, konferencji, itp. obejmujących zagadnienia dotyczące profilaktyki uzależnień i skutecznych strategii profilaktycznych (wyposażenie w dodatkowe materiały edukacyjne, pomoce do prowadzenia zajęć, itp.). 5. Prowadzenie w placówkach oświatowych programów/projektów rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców/opiekunów uczniów danych placówek, w zakresie profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci oraz promujących wychowanie bez przemocy. 6. Uczestniczenie w ogólnopolskich i regionalnych, lokalnych kampaniach społecznych, edukacyjnych oraz innych przedsięwzięciach związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem przemocy; włączanie szkół do rozpowszechniania idei	- liczba uczestników akcji profilaktycznych - liczba prezentowanych form profilaktycznych - liczba przedsięwzięć opracowanych przez uczniów - liczba programów - liczba uczestników programów - liczba uczestników zajęć pozalekcyjnych - liczba szkół biorących udział w organizacji zajęć pozalekcyjnych - liczba placówek oświatowych prowadzących programy - liczba uczestników programów - liczba uczestników - liczba placówek realizujących programy/projekty - liczba rodziców/opiekunów uczestników programów - liczba kampanii i przedsięwzięć profilaktycznych - szacunkowa liczba uczestników

przedmiotowych akcji (m.in. zakup materiałów o treściach edukacyjnych dla określonych grup adresatów, emisje medialne, konferencje, itp.). 7. Organizowanie lokalnych przedsięwzięć profilaktycznych, tj. festyny, pikniki, eventy o charakterze rekreacyjno-sportowym promujące alternatywne formy spędzania czasu wolnego. 8. Rozpowszechnianie informacji o miejscach pomocy w mieście i ich ofercie (ulotki, plakaty, ogłoszenia prasowe, lokalne stacje TV). 9. Współpraca z instytucjami (np. policją, strażą miejską), które w zakresie swoich działań są powiązane z ruchem drogowym: - prowadzenie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach i w miejscach publicznych, - udział w kampaniach i projektach edukacyjnych skierowanych do uczestników ruchu drogowego (zakup materiałów edukacyjnych, gadżetów odblaskowych, urządzeń do sprawdzania stanu trzeźwości, szkolenia, itp.). 10. Realizacja szkoleń edukacyjnych dla różnych grup zawodowych, zajmujących się działaniami profilaktycznymi z obszaru przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy w rodzinie. 11. Podjęcie działań związanych ze sporządzeniem badań/raportu nt. używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez dzieci, młodzież oraz dorosłych mieszkańców gminy.	- liczba zorganizowanych przedsięwzięć - szacunkowa liczba uczestników - ilość materiałów edukacyjnych, ilość artykułów, ogłoszeń - liczba przeprowadzonych akcji trzeźwościowych - liczba szkoleń - liczba uczestników szkoleń

Zadanie 4

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i innych podmiotów, których cele statutowe lub przedmiot działalności dot. profilaktyki uzależnień służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Sposoby realizacji: współpraca merytoryczna, udzielanie rekomendacji, wymiana informacji, udzielanie wsparcia	Mierniki
1. Wspieranie podmiotów realizujących programy promujące zdrowy i trzeźwy styl życia, w szczególności ukierunkowane na zapobieganie i zmniejszanie szkód związanych z alkoholem. 2. Współpraca z instytucjami i podmiotami, których cele statutowe lub przedmiot działalności dotyczą profilaktyki uzależnień przy	- liczba podmiotów realizujących programy - liczba przeprowadzonych akcji profilaktycznych

organizowaniu akcji i działań na rzecz promowania abstynencji i zdrowego stylu życia oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	
3. Prowadzenie działań kontrolnych, dotyczących przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz podejmowanie na uzasadnione wnioski interwencji związanych z naruszeniem zakazu reklamy i promocji napojów alkoholowych z wyjątkiem piwa.	- liczba przeprowadzonych kontroli przez Wydział Zdrowia, Polityki Społecznej i Aktywizacji Zawodowej, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Straż Miejską i Policję.

Zadanie 5

Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej

Sposoby realizacji	Mierniki
Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.	- liczba osób objętych działaniami

VI. ŹRÓDŁA I ZASADY FINANSOWANIA ZADAŃ

1. Źródłem finansowania zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 rok są środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

2. Zasady finansowania zadań:

a) wydatki przeznaczone na realizację zadań własnych gminy, wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określonych w Programie zostaną ujęte w planie budżetowym na 2019 rok w Dziale 851 - ochrona zdrowia, rozdział 85154 - przeciwdziałanie alkoholizmowi, w Dziale 852 – pomoc społeczna, rozdział 85205 – zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rozdział 85232 – Centra Integracji Społecznej oraz w Dziale 855 – rodzina, rozdział 85504 – wspieranie rodziny.

b) ustala się zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych: za czynności podejmowane w ramach posiedzeń Komisji, w wysokości 9% minimalnego wynagrodzenia za pracę określonego w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę za każde posiedzenie wypłacane co miesiąc na podstawie listy obecności w terminie do 15 dnia następnego miesiąca.

c) ponosi się wydatki związane z wydawaniem opinii biegłych sądowych, orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

3. Dysponentem ww. środków jest Urząd Miejski w Dąbrowie Górniczej.

VII. SPRAWOZDANIE

Sprawozdanie merytoryczne z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2019 zostanie sporządzone i przekazane w terminie do 31 marca 2020 roku Radzie Miejskiej.